

KÖNYVTÁRI MUNKA

A Library of Congress-ben az idegen nyelvű kéziratok másoltatásának koordinálására külön központot állítanak fel. A központ feladata egyrészt annak megakadályozása, hogy az USA tudományos intézményei külföldi könyvtáraktól és archivumoktól többször rendeljék meg ugyanazokat a kéziratmásolatokat, másrészt annak biztosítása, hogy a már lemásolt anyaghoz a többi igénylő is hozzáférjen. A központ igen sok új anyagra fogja felhívni az érdekeltek figyelmét. Működésének a nem publikált szakirodalom dokumentációja szempontjából van különös jelentősége.

/Scientific Information Notes, 1965.aug.-szept. p. 2./

.0.

SWANSON vezetésével könyvtártudományi kutatások kezdődtek Chicagóban; céljuk, hogy a könyvtárat használók igényeinek részletes elemzésével megállapítsák, az igénylő kérdésfeltevésének mennyiben tudnak eleget tenni a könyvtári katalógusok. A kutatások eredményeként a katalógusban való keresés lehetőségeit közelebb kívánják hozni ahhoz, ahogy az olvasók igényléseiket "megfogalmazzák".

/Scientific Information Notes, 1965.aug.-szept. p. 10./

.0.

TRUESWELL vezetésével a Massachusetts Egyetemen kutatások folynak annak érdekében, hogy megállapítsák: 1. mennyiben alkalmasak korábbi kölcsönzési statisztikák a közeljövő kölcsönzési statisztikájának előrebecslésére; 2. az előrebecslés mennyiben lehet alapja a selejtezésnek és a többpéldányos beszerzésnek; 3. mi a hatása az olvasóközönségre, ha nem kapja meg az igényelt művet.

/Scientific Information Notes, 1965.aug.-szept. p. 10-11./

.0.

A nevadai egyetemen 1966-ban befejeződő kísérletek kezdődtek a telefakszimile könyvtári alkalmazásáról; ennek célja az, hogy könyvek, folyóiratok és egyéb dokumentumok könyvtárközi kölcsönzését helyettesítse.

/Scientific Information Notes, 1965.aug.-szept. p. 15./

..0..

REPROGRÁFIA

Az USA könyvtártudományi kutató központja 63 000 dolláros megbízást adott olyan olcsó mikrofilmkártya felvevő-előhívó berendezés

kifejlesztésére, amelyet kis könyvtárak is gazdaságosan használhatnak könyvrészletek, folyóiratcikkek, vagy más hasonló dokumentumok másolására. Az előírt kicsinyítés 18:1.

/Scientific Information Notes, 1965.aug.-szept. p. 15-16./

.0.

Magyarországon alapították az első nemzetközi bányászati "dokumentációs központot"

A Selmecbánya melletti Szklenón, 1786-ban, "a bányászat kedvelői" nemzetközi bányaművelési társaságot alapítottak azzal a céllal, hogy "mindazt, ami legtagább értelemben a bányászat előmozdítását szolgálja, összegyűjtsék és a bányászat javára minden tagtársal közöljék, hogy ezek ismereteiket országaikban az emberiség és hazájuk gyarapítására alkalmazzák és használják."

Az alapítók szándéka tehát már 180 évvel ezelőtt tudományos és műszaki értekezések, munkák gyűjtése és terjesztése volt, vagyis olyan nemzetközi központ létesítése, amilyeneket különösen az elmúlt husz esztendőben "dokumentációs" és "információs" irodák, központok névvel, nemzetközi síkon is mind sűrűbben hívnak életre.

A társaságot több ország kiemelkedő tudású bányászaiból választott direktórium vezette. A folyó ügyeket a társaság közleményeinek szerkesztésével is megbízott direktóriumi tag intézte. A célkitűzésnek megfelelően BORN Ignác és TREBBA Frigyes Vilmos - a kor két kiváló bányásza - 1789-ben "Bányaműveléstan" címmel átfogó munkát adott ki.

A társasághoz fűzött remények azonban nem váltak valóra; 1790-ben még megjelent egy, a társaság tagjainak tollából származó gyűjteményes mű, ez azonban egyben hattyúdala is volt a négy esztendőnél alig hosszabb ideig működött első bányászati dokumentációs irodának. /Glückauf, 102.k. 3.sz. 1966.febr.2. p. 107-108./

.0.

Nyelvek és a könyvkiadás

Megállapították, hogy az emberiség több mint háromnegyed része 12 fő nyelvet beszél. Ezek a világ népességének százalékához viszonyítva a következők:

1. kínai	25 %	7. japán	3.75 %
2. angol	11 %	8. bengáli	3 %
3. orosz	8.30 %	9. arab	2.70 %
4. hindi	6.25 %	10. francia	2.70 %
5. spanyol	6.25 %	11. portugál	2.50 %
6. német	3.75 %	12. olasz	2.10 %

Ezek a számok megváltoznak, ha figyelembe vesszük az olvasóközöniséget minden nyelven. Megfigyelték, hogy csak 8 nyelvre van szükség ahhoz, hogy az emberiség háromnegyed része egymással érintkezék. Ezek a nyelvek százalékos megoszlásban az alábbiak:

1. angol	18.10 %	5. német	5 %
2. kínai	16.9 %	6. japán	5 %
3. orosz	15.9 %	7. francia	3.8 %
4. spanyol	6.2 %	8. olasz	2.4 %

A világ olvasóit a népesség 40 %-ára becsülik, ami 1200 milliót tesz ki.

Öt nyelv - a kínai, az orosz, a német, a japán, az olasz - a földnek egy részére korlátozott. A három másik nyelv - az angol, a spanyol, a francia - a világ több részére szétszóródott és az egész világon használják. Minden 8 olvasó közül 3 ázsiai és a másik 3 európai. A világ irodalmi termékének kétharmada európai nyelven jelenik meg, míg egynegyednél kevesebb ázsiai nyelvű. Több mint 30 nyelven irnak Európában és Ázsiában ez a szám jóval nagyobb.

92 országban van hivatalos terjesztés. A könyvterjesztés akadályai a következők:

1. forgalmi szabályozások és korlátozások;
2. postai díjszabályok;
3. vámszabályozások, beleértve a behozatali engedélyeket vagy értékkilleteket, és
4. különféle díjszabások.

59 ország fogadta el az Egyetemes Postai Unió /Universal Postal Union/ ajánlását.
/Herald of Library Science, 4.k. 4.sz. 1965.okt. p. 344./

..0..

GÉPESITETT DOKUMENTÁCIÓVAL TESZIK HOZZÁFÉRHETŐBBÉ
A MŰSZAKI IRODALMAT A SZAKEMBEREK RÉSZÉRE

Ez évben negyedszer vesz részt a Budapesti Nemzetközi Vásáron az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ. Ebből az alkalomból hétfőn délelőtt sajtótájékoztatót tartottak, amelyen dr. LÁZÁR Péter főigazgató elmondotta, hogy idén nagyobb lesz a kiállítási pavilonjuk és a bemutató anyagának témája "Az automatizálás dokumentációja és a dokumentáció automatizálása".

dr. OSZTROVSZKI György, az OMF elnökhelyettese változta a műszaki dokumentációk jelentőségét, nélkülözhetetlenségét. Utalt arra, hogy a világ egyévi nyomtatott műszaki anyaga több mint egymilliárd oldalra becsülhető, és ez a terjedelem évről évre emelkedik. Évente több mint hárommillió szaktanulmány jelenik meg, a tudományos tájékoztatás új, önálló ismeretággá, speciális foglalkozási tevékenységgé fejlődött. A Szovjetunióban például a tudományos-műszaki tájékoztatási szervek dolgozóinak létszáma jelenleg meghaladja a százezret.

Magyarországon kézi lyukkártya rendszerrel központilag tartják nyilván a bel- és külföldi gépipari prospektusokat, a külföldi műszaki-tudományos filmeket és egyes szakterületek teljes irodalmát. Az OMKDK a szakirodalmi áradatot kívánja a szakemberek számára könnyebben hozzáférhetővé tenni szolgáltatásaival. A Budapesti Nemzetközi Vásáron bemutatják az automatizálásnak, mint a magyar népgazdaság előtt álló egyik feladatnak a dokumentációját, ezen kívül bemutatják a dokumentációs munka automatizálásának lehetőségeit.

/Magyar Nemzet, 1966. május 10./

